

Pirkanmaan tulevaisuustarina

Inspiraatiota ekologisesti ja sosiaalisesti
kestävään kehittämiseen

MURROSAGENTIT

Teemu Grönlund
Tuomas Ilander
Janne Hautala
Kimmo Hokkanen
Jussi Holopainen
Jenni Lahtonen
Soile-Maria Linnemäki
Karim Maiche
Satu Mattila
Jukka Peltokoski
Vilma Rimpelä
Alexandra Santos
Pieta Savinotko
Anne Savitie
Antti Sorri
Marko Ulvila
Eva Wissenz

PROJEKTITIIMI

Taitto: Kimmo Hokkanen, Mainetoimisto Kohu
Kuvitus: Anne Savitie & Jani Ikonen

Julkaisija: Pirkanmaan liitto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Esipuhe

Epämääräinen puhe ”tulevista sukupolvista” on turhaa. Kyse on tästä vuosisadasta ja niiden lapsien elämästä, jotka ovat ympärillämme nyt.

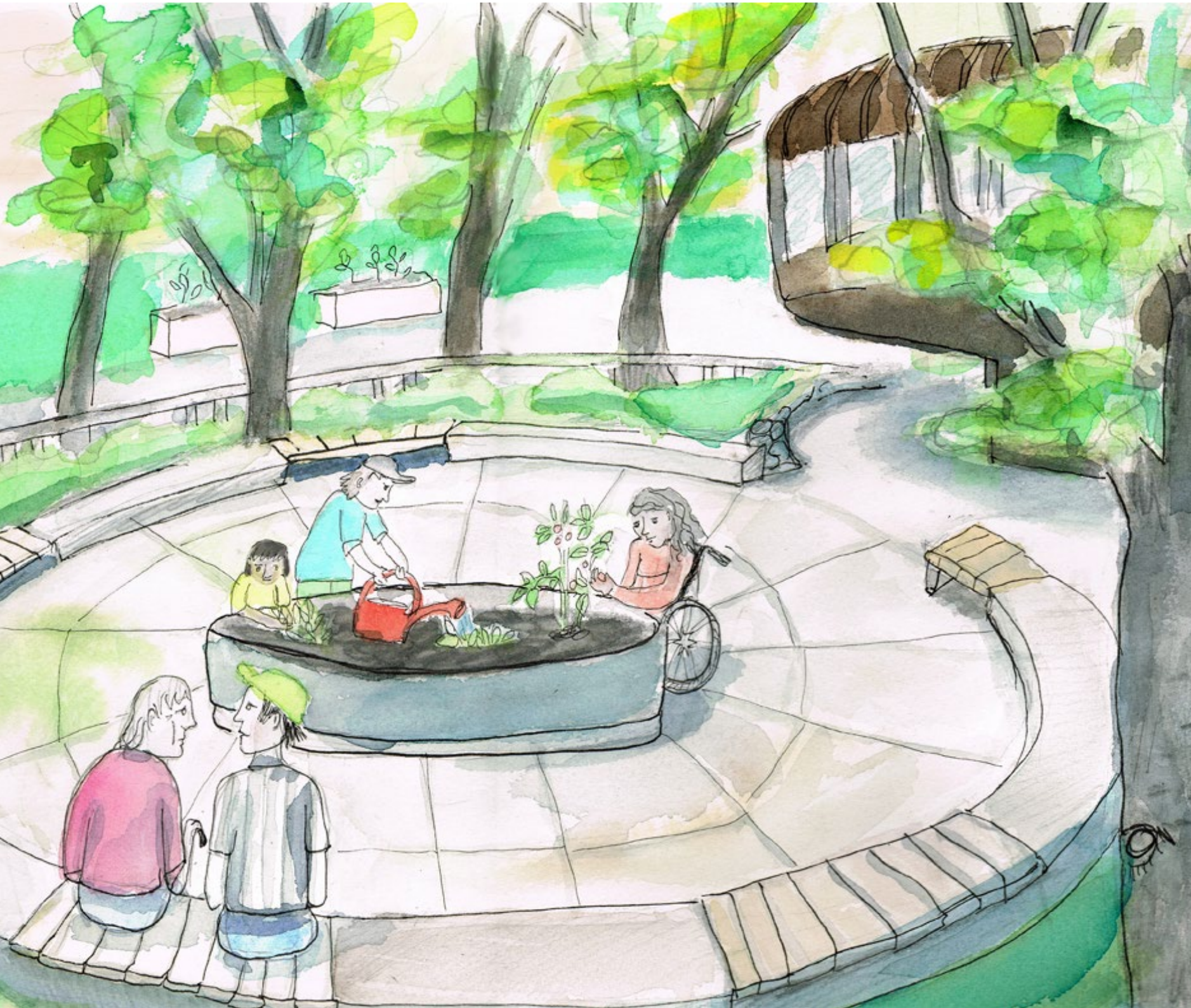
Tieteellinen tutkimus saattaa nykyisellään ennustaa esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset vaikeammiksi kuin ne lopulta ovat ja tekninen kehitys saattaa tuottaa jotain ratkaisevia läpimurtoja lähivuosikymmeninä, jotka pelastavat tilanteen. Havaittavissa ei kuitenkaan ole mitään selviä merkkejä kummastakaan. Nykytiedon valossa on selvästi todennäköisempää, että voimakkaat toimenpiteet ilmaston ja ympäristön pilaamisen estämiseksi on aloitettava välittömästi ja ihan näillä pelimerkeillä, mitä meillä nyt on käytössä.

Meidän sukupolvellamme on ikävän iso mahdollisuus jäädä historian kirjoihin viimeisinä, jotka eivät kunnolla ymmärtäneet ihmiskunnan toiminnan vaikutusta ja mittakaavaa suhteessa ympäristön hyvinvointiin. Viimeisinä, jotka eivät oikeastaan välittäneet edes oman lajinsa selviytymisestä, saati sitten hyvinvoinnista.

Ihmisiä alkaa pikkuhiljaa olla maapallolla liki 10 miljardia, ympäristön ja luonnonvarojen käyttö on valtavaa ja edelleen kasvavaa. Ilmastonmuutos on vain yksi esimerkki ympäristömuutoksista. On vaikea nähdä, että nykyinen touhu voisi jatkua pitkään, edes kymmeniä vuosia. Kääntein kohti kestävyyttä on tapahduttava lähivuosikymmeninä. Muutos on sitä dramaattisempi, mitä myöhemmin se tosissaan aloitetaan ja se tulee lopulta eteen kuitenkin kaikille.

Kun katsomme Suomea tai Pirkanmaata taaksepäin sata vuotta, ei ole vaikea havaita, millaisen hyväosaisuuden olemme menneiltä sukupolvilta saaneet. Emmekö mekin voisi osaltamme jo alkaa tehdä jotain 2000-lukulaisten eteen? Emmekö siltikin voisi, vaikka isot, johdatavat maat eivät vielä niin teekään, eikä yhden Suomen tai Pirkanmaan muutos vielä maapalloa pelastaisi? On vaikea nähdä, kenellä muulla olisi paremmat edellytykset toimia edelläkävijöinä kuin meillä. Niillä toimintatavoilla ja sillä osaamisella, jota me alamme kehittää ja ottaa käyttöön, 2000-luvun pirkanmaalaiset voivat auttaa ratkaisemaan maapallon ongelmia. Meidän on mahdollista olla osa kestävämpää, tasa-arvoisempaa ja eheämpää yhteiskuntaa, jonka huolenpidosta ja herkkyydestä voimme nauttia oman vanhuutemme päivinä. Velka tulevaisuudelle ja jälkeläisillemme voidaan taittaa.

ELÄMÄ JA ARKI

Murrosagenttien tulevaisuustarina Pirkanmaasta vuonna 2050

YHTEISÖLLISEN NAAPURUSTON MOSAIKKI

Pirkanmaa tunnetaan vehreydestä sekä asukkaidensa näköisistä yhteisöllisistä asuinkortteleista ja naapurustoista. Puistot, avoimet korttelipihat ja kyläraitit kuhisevat elämää omaan persoonalliseen rytmiinsä. Oma asuinalue tarjoaa yllättäviä elämyksiä päivittäin. Lähimatkailua on kodista ulos astuminen ja lähitekemistä ovat entistä monipuolisemmat mahdollisuudet opetella uusia taitoja, harrastaa ja liikkua.

Vaikka käytännöt työpaikoilla, arjessa, asumisessa ja yleishyödyllisessä toiminnassa ohjaavat kohtaamisiin, niin elämä tiivistyy asuinyhteisöjen ympärille. Rutiinitöiden automatisoituminen ja tekoälyn läsnäolo on tehnyt ihmisten ajankäytöstä monitasoista ja luovaa. Arki tuntuu turvalliselta, kun ympärillä on eri ikäisiä ja erilaisilla taidoilla varustettuja ihmisiä, joilla on aikaa auttaa ja tehdä asioita yhteisen hyvinvoinnin eteen. Naapuruston asukkaiden monimuotoisuus on rikkautta, jossa hauraimmatkin kulkevat mukana. Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa siihen, kuinka oman lähiyhteisön resursseja jaetaan ja millaiseen toimintaan panostetaan. Sujuva tavaroiden jakaminen on osa naapuruston arkea. Elämä kuplii iloa ja tuntuu merkitykselliseltä, kun joka päivä näkee, kuinka omat teot tukevat yhteisön hyvinvointia ja auttavat ympärillä olevia.

Yhdessä elämisen kehitysideat eivät lopu kesken ja haasteista ei tarvitse selvittää yksin. Vinkkejä saa lähinaapurustosta tai kauempaa verkon kautta - perheenäiti Sudanista tai hollantilainen opettaja ovat tulleet tutuiksi erilaisissa internetin yhteistyöverkostoissa, jotka pienentävät maailman. Sekä onnistumisia että haasteita jaetaan, koska ne auttavat ongelmatilanteissa ja palvelevat yhteisiä solidaarisia tavoitteita ja arvoja.

Ympäristöstä huolehditaan ja se pidetään yhdessä viihtyisänä, turvallisena ja eläväisenä. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistaa runsaasti toimintaa. Pihoiden, lähipuistoissa ja rakennusten katoilla viljely on luonut moneen suuntaan risteäviä luontokäytäviä. Ruokaa tuotetaan lähellä, kortteleissa ja pihoiden sekä maakunnan edistyskunnissa maatalousosuuskunnissa. Ruokataloutta hoidetaan laajemmin suoraan ja tiiviissä yhteistyössä vastuullisesti toimivien kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

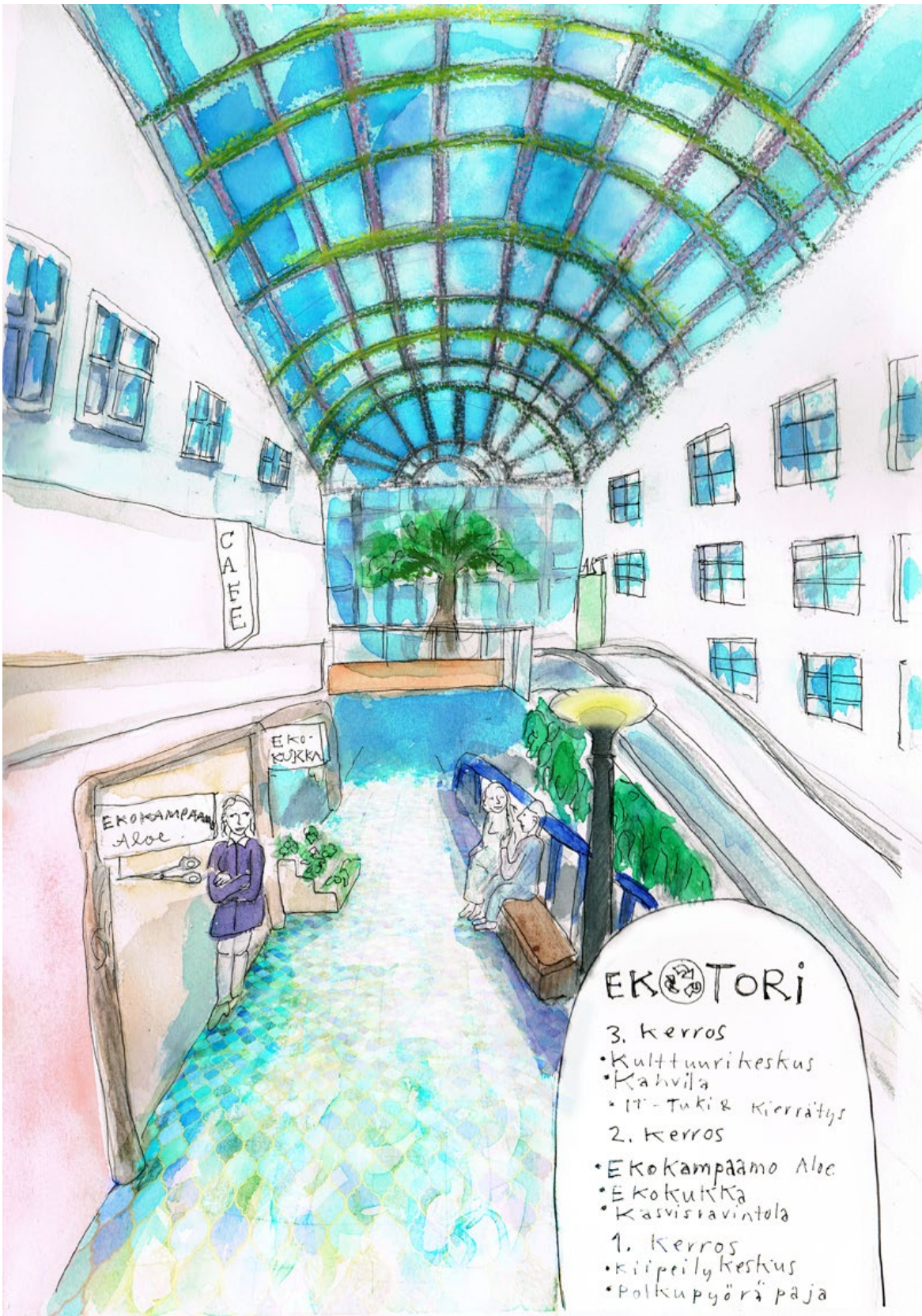
Ympäristön vaaliminen itselle ja muille on itsestään selvyys ja sen monimuotoisuus ylpeyden aihe. Vähästäkin on tullut jakamalla paljon enemmän. Järvet ovat puhtaita ja saunat lämpimiä. Kaikella on merkitystä. Tervetuloa Pirkanmaalle - tervetuloa tulevaisuuteen!

KULTTUURI<3KESKUS

Kulttuurin arvo ja kokoava voima valaisee Pirkanmaata. Työtä tehdään pitkäjänteisen ja asioita moniulotteisesti ymmärtämään pyrkivän vuorovaikutuksen puolesta. Kirkkaimmin loistavat kulttuurikeskukset, jotka yhdistävät asuinkortteleiden ja -alueiden ihmisiä, paikallisia taiteilijoita, tieteilijöitä, tutkijoita, käsityöläisiä sekä erilaisten asioiden taitajia. Kulttuurikeskusten muodot ja toimintatavat vaihtelevat, mutta toiminta on kaikille avointa ja ovet ovat auki aamusta iltaan.

Muun muassa kirjastojen ja ruotsalaisten Folket hus-mallien pohjalta kehitetyt kulttuurikeskukset muodostuvat edelleen verkostoksi, jonka välityksellä kulttuurivaihto on kansainvälisestikin aktiivista. Verkostossa keskukset jakavat ideoita ja kokemuksia, mutta toimintaa suunnitellaan yhdessä myös lähialueiden ihmisten kanssa, niin asiantuntijoiden kuin asukkaidenkin. Yritykset, organisaatiot ja yhdistykset ovat ylpeitä voidessaan osallistua kulttuurikeskusten toimintaan tarjoamalla asiantuntemusta, rahoitusta, tiloja, tarvikkeita ja työvoimaa.

Kulttuurikeskuksten ohjelma ja keskusten ohessa toimivat digitaaliset alustat tarjoavat mahdollisuuden verkostoitua, jakaa tietoa ja toimia yhteisten asioiden äärellä. Debatit, paneelikeskustelut ja muut osallistavat keskustelutapahtumat ovat odotettuja uusien ajatusten ja yhteistoiminnan käynnistäjiä tarjoten asukkaille suoran kanavan kuulla ja ottaa osaa kunnan sekä lähialueiden yhteisöjen toimintaan. Monet uudenlaiset ekologiset toimintamallit ovat saaneet innoituksensa kulttuurikeskusten keskustelu- tai harrastusryhmistä ja työpajoista. Hankalista asioista pystytään myös puhumaan, tunteet saadaan näyttää ja erilaisia näkemyksiä voidaan turvallisesti ja toisten mielipiteitä kunnioittaen tuoda esiin. Kulttuurikeskuksissa on tilaa sekä toimivia käytäntöjä myös pahan olon purkamiseen. Kiire ei enää ole tekosyy asioiden ja aiheiden sivuuttamiselle.

TEKIJÄNSÄ NÄKÖISTÄ TYÖTÄ

Työn merkityksellisyyttä tarkastellaan laajemmalta kannalta kuin oma toimeentulo. Jokaisessa työssä on välitön ekososiaalinen näkökulma, jonka kautta ympäristön ja sosiaalisen eriarvoistumisen kannalta haitallisia töitä on kehitetty parempaan suuntaan tai niistä on pystytty luopumaan. Työ on muuttunut yleisesti tekijälleen mielekäämmäksi, koska se rakentaa yhteistä hyvää. Tyytyväisyys ja työn tekemisen paljon laajempi merkityksellisyys auttaa jaksamaan lisäten työhyvinvointia. Työtä voi myös jakaa useamman henkilön kanssa helpommin ja työviikon aikana keskenään erilaisten töiden tekeminen on virkistävää. Työssä viihtyminen on tuottavuudeltaan moninkertaista ja työntekijöillä on pidempään jatkuvia polkuja työ- ja aktiivielämässä. Suhde työhön on rennompi ja stressittömämpi, aikaa jää enemmän aikaa olemiseen.

Suuri osa ihmisistä pystyy työskentelemään omalla asuinalueellaan ainakin osittain, koska töitä löytyy kykyjen mukaan, työnkuvat ovat kirjavia ja kaiken yhteisen ylläpito, hoitaminen, korjaaminen ja kehittäminen on työtä, josta maksetaan kansalaispalkkaa. Hoivatyö on arvostettua ja sitä on paljon. Konfliktinhallinta sekä keskustelun ja yhteisen toiminnan fasilitointi työllistää ison määrän ihmisiä, kuten kierrätys, korjaaminen ja huolto. Näiden alojen korkeatasoinen ja monipuolinen koulu-

tus on myös tärkeä työllistäjä, jolle riittää kysyntää. Palvelusektorin ohella kestävä teollisuus on Pirkanmaalla merkittävässä roolissa ja uudistunut kokonaan. Vaateteollisuus on palannut Pirkanmaalle. Käytettävyyteen, kestävyyteen, korjattavuuteen, kierrätettävyyteen (= kauneutta) keskittyvä tekstiiliala menestyy ja kukoistaa.

Valtiolla ja julkishallinnolla on myös vahva rooli työllistäjänä ja mahdollistajana. Monissa julkishallinnon organisaatioissa rajat ovat hälvenneet tai poistuneet. Monialaisessa yhteistyössä kehitetään edelleen avoimempia ja toimivampia yhteiskunnallisia palveluita ja päätöksentekoprosesseja. Kuntalaisten aktiivisuus ohjaa hankintoja enenevässä määrin paikallistalouden suuntaan. Toimenpiteiden huolellisen ennakoarvioinnin ja seurannan avulla luodaan tasapuolista hyvinvointia.

YHTEISET RESURSSIT

KULUMISTA KESTÄVÄ ELÄMÄ

Koska ihmiset tiedostavat vahvasti olevansa yksi laji, vain osa luontoa ja riippuvuussuhteessa siihen, niin elämää ohjaa kunniotus maapallon kantokyvyn rajoja kohtaan. Resurssien harkittu käyttö on ymmärretty elinehdoksi ja niiden hyödyntämisessä toimitaan tulevia sukupolvia ja ympäristöä ajatellen. Kestävä kehitys on läsnä kaikkialla mediassa, verkossa ja katukuvassa. Yksilökeskeiset tarpeet ilmaistaan useammin itseilmaisun kuin omistamisen kautta. Ihmisten toimintaa ohjaa itsetuntemus viihde-, mainonta- ja teollisuuslähtöisen tarve-manipuloinnin sijaan.

Tuotanto ja teknologia toimii vahvasti ympäristön ja luonnon kanssa yhteistyössä niiden pelkän hyödyntämisen sijaan. Tekoälyllä on suuri rooli resurssien kestävä hyödyntämisen sekä monien laskennallisten tehtävien hoitamisessa. Resurssi-, palvelu- ja logistiikkaketjut kytkeytyvät paikallisten ekosysteemien sisällä ja edelleen niiden välillä. Hukka on vähentynyt liki olemattomiin, koska materiaalien ja energian kulkua seurataan tarkasti. Ravinteet, materiaalit ja energia kiertävät asuinyhteisöjen ja naapurustojen sisällä ja suuremmassa määrin hävikin välttämiseen pyrkivien organisaatioiden sekä kunnan ohjauksessa. Infrastruktuuri ja palvelut on suunniteltu toimimaan entistä tarkoituksenmukaisemmin myös hävikin näkökulmasta, tekeviä käsiä on enemmän ja kertakäyttöisyyttä vähemmän.

Käyttöesineet on tehty kestävämmän ja laadukkuus on lisännyt tavaroiden arvoa sekä samalla niiden kohtelua ja ylläpitoa. Jakaminen on tavoiteltavaa ja arvostettua ja yhteiskäytössä olevien tavaroiden kunnossapidosta saa kansalaispalkkaa. Materiaalisen omaisuuden keräämiseen sijaan sosiaalista arvostusta ansaitaan tekemällä huolenpitoon ja auttamiseen liittyviä töitä ympäristön ja yhteisen hyvinvoinnin eteen. Kaikki kierrättäminen, korjaaminen, paikkaaminen ja uusiokäyttö on todella cool. Käsityö- ja tuunaustaitoja sekä kykyä korjata ja ylläpitää tuotteita arvostetaan. Apua löytyy asuinyhteisöistä ja verkon DIY ja maker space -yhteisöjen kautta sekä kulttuurikeskusten työpajoista.

Rajattoman, rahassa mitattavan talouskasvun tavoitteista irrottautuminen on vapauttanut paljon aikaa yhdessä tekemiseen, osallistumiseen ja luovuuteen. Talous tuottaa ensisijaisesti hyvinvointia, ei varallisuutta. Yritystoiminnan lähtökohtana on positiivinen yhteiskunnallinen vaikuttavuus, vastuullisuus sekä sosiaalisen ja ekologisen hyvinvoinnin edistäminen riittävän

toimeentulon ohella. Vastuullisuutta valvotaan tarkasti, mutta sen toteutuessa, siitä saa myös parasta verotuksellista etua. Muita veroetuja voi saada antaessaan työntekijöidensä käyttää työaikaa yhteiskunnan ja ympäristön kannalta tärkeiden asioiden hoitamiseen. Yrityskertomuksista luetaan näiden käytäntöjen avanneen lukuisia uusia mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön muiden yritysten sekä organisaatioiden ja kansalaistoimijoiden kanssa.

EHEÄN HYVINVOINNIN PALVELUT

Koko maakunta on asuttu ja julkishallinnolliset palvelut ovat saatavilla hyvinkin paikallisesti. Digitaalisuus ja teknologinen kehitys ovat omalta osaltaan helpottaneet tätä, mutta myös palvelusektorin työllistäessä enemmän ihmisiä saatavuutta on enemmän. Palveluille, kuten kaikelle muullekin toiminnalle, löytyy yhteisiä tiloja. Mielenterveyspalvelut ovat luonnollinen osa terveydenhuoltoa, joka puolestaan on kaiken hoito- ja hoivatyön lisääntyneen hyvinvoinnin pohjaa suuresti rakentava toimiala. Ihmistä pyritään hoitamaan ennen kaikkea ennaltaehkäisevästi, säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti - pallottelua tai hoitopolkujen katkoja ei tapahdu.

EKOLOGINEN AARREAITTA

Vahva tietoisuus ekologisen katastrofin mahdollisuudesta ja ihmisen roolista sen suurimpana katalysaattorina tai taltuttajana on luonut uuden kestävä elämäntavan normin. Hyvinvoinnin perustan valaa kaiken ympärillä olevan elämän vaaliminen. Ymmärrämme kuuluvamme yhtenä osana isompaan monilajiseen kokonaisuuteen, jonka ekosysteemien tasapaino, kokonaisvaltainen hyvinvointi ja elinolosuhteiden säilyttäminen kannattelevat meidänkin olemassaoloamme. Elämän pyhyden äärelle voidaan pysähtyä.

Lähiympäristö ja sen tarjoama kokemuksen, tiedon ja merkitysten aarreaitta on löydetty uudestaan. Rinnakkaiseloa harjoitetaan niin liikenteenjakajan sammaleiden kuin pölyttäjille hyödyllisten tai ravinnoksi kelpaavien istutusten kanssa. Kaupungeissa puistot metsittyvät ja luonnolle on varattu villejä keitoita hoitaa itsensä mielensä mukaan. Tämän vihreyden, kuten kaupunkien ulkopuolella olevien laajempien luontoalueiden rikkaus koetaan kiistattomaksi. Luonnon syliin hakeutumiseen osataan pyytää lupa kuten sitä muistetaan kiittää sylinsä avaamisesta. Lähiympäristöstä löytyvissä olevat tuoksut, äänet, näkymät ja tunnot nähdään aarteina, mahdollisuuksina haltioitua, hiljentyä ja olla myötä.

Tietoa lähiympäristöstä, sen eliöistä ja toimintatavoista löytyy enemmän kuin kukaan pystyy omaksumaan. Siitä opittavat asiat eivät lopu koskaan. Kaukana oleva erilaisuus on edelleen eksoottista, mutta sen luokse ei ole samaa polttavaa kaipuuta, koska on opittu näkemään lähellä oleva ihmemää.

TEKEMISEN TAVAT

VAALITAAN HYVÄÄ

Maailman tila vaatii edelleen hoitamista ja sen myötä ympäristöongelmien konfliktit ovat tulleet lähemmäksi. Arvot ja niiden määrittely sekä intressikonfliktien ratkaisu ovat jatkuva prosessi, johon panostetaan aikaa ja osaamista. Yhteisöllisempi asuminen, ympäristön monimuotoisen hyvinvoinnin merkitys sekä resurssien jakaminen ja kierrätys ovat luoneet syvää ymmärrystä ihmisten riippuvuuksista ja rakentaneet yhteisen käsitteellisen peruspohjan elinehtojen tasapainosta, jonka kautta asioita on helpompi ratkoa.

Pirkanmaa on tehty kaikille turvalliseksi ja asukkaat on oikeutettu kansalaispalkkaan. Jokaisella on katto päänsä päällä ja ruokaa lautasella - perustarpeiden täyttämisestä huolehditaan visusti. Ihmiset kohtaavat toisensa ihmisinä. Etniseen ja kulttuuriseen liittyvät ulkokohtaiset tekijät eivät enää määritä ihmisen roolia ja paikkaa yhteiskunnassa. Erilaisuutta ja moninaisuutta lähestytään kunnioittavalla uteliaisuudella, joka rikastaa omaa ymmärrystä itsestä ja toisista. Ihmisten välinen epätasa-arvo nähdään väkivaltana ja siihen tartutaan vakavasti. Syrjintä ja kiusaaminen ovat käsittämättömiä tapoja. Vuorovaikutus henkii luottamusta, hyvän vaaliminen luo lisää hyvää.

PÄÄTÖKSIÄ KUUNNELLEN

Pirkanmaalla päätöksenteon tavoitteena on tuottaa mahdollisimman suurta tasapuolista hyvinvointia. Ympäristön hyvinvointi ja tulevien sukupolvien tarpeet ovat keskeisessä roolissa yhdistäen myös puoluepoliittista kenttää. Dialogiin pohjautuva keskustelukulttuuri tuo kansalaisdemokratian läsnä olevaksi ja kansalaisraadit ovat selkeä osa alueellista päätöksentekoa. Erilaiset keskustelualustat mahdollistavat päätöksenteon, resurssienjakamisen, hankintojen ja hankintakriteerien määrittelemistä ja selventämistä sekä lisäävät yhteiskunnan toimintojen läpinäkyvyyttä. Deliberatiivinen demokratia, jossa erilaiset ihmiset keskustelevat ratkaisuehdotuksista käsiteltävään asiaa, toimii arjessa. Kuntalaisaloitteita voi ideoida koko maakunnan tasolla ja niistä keskustellaan sekä tarpeen tullen äänestetään. Äänestyksen tulokset sitovat päätöksentekoa.

Erilaiset alustat ja seurantajärjestelmät tuottavat päätöksenteon tueksi reaaliaikaista tilannekuvaa Pirkanmaan ekologisen ja sosiaalisen kestävyys­den tilanteesta. Kuva perustuu mitattavaan tutkimustietoon, tilastoihin ja teknologisiin sensoreihin. Kaikki päätöksentekoon ja kansalaisraateihin liittyvä toiminta on fasilitoitua, osallistumisen kynnys on matalalla ja ihmisten tulevat aidosti kuulluksi ja kokevat itsensä osalliseksi yhteiskunnan rakentumisessa.

OPITAAN ELÄMÄÄN

Kestävä kehitys on opetussuunnitelman mukaisesti osa kaikkea koulutusta, jossa on vapauduttu liiasta suorituskeskeisyydestä. Esiopetuksesta lähtien lähiympäristöstä löytyvät asiat nivotaan osaksi kaikkea koulutusta, joka rakentuu tiedon lisäksi ilmaisullisesti, taiteellisesti, liikunnallisesti, kokemuksellisesti ja tunteellisesti. Koulutus korostaa tietojen ja taitojen välittämisen ohella älykkyyden ja ylivoimaisuuden mukanaan tuomaa vastuuta toimia ja hallita oikeudenmukaisesti. Oppimisen ja tiedon omaksumisen kautta avautuvista uusista näkymistä ja niiden herättämistä tunteista puhutaan. Kuten kansalaisten, hallinnon ja muun toiminnan organisoinnin kesken käydään dialogia, niin kouluissa on keskustelulle aikaa ja mahdollisuuksia. Lasten ja nuorten, kuten muidenkin opiskelijoiden, ääni kuuluu koulutuksen arjessa.

Oppi määritellään tiedon, tunteiden ja kokemuksen kautta karttuvana jatkuvana kehittymismahdollisuutena ja kanssaelämisen taidon rakentumisena. Oppimisen käsittäminen elämän mittaisena polkuna valaa ihmisiin lähtökohtaista uteliaisuutta. Aikakäsitys muuttuu, kun emme kuvittele tulevamme valmiiksi. Pystymme sisäistämään myös oman lajimme nuoruuden, sen evoluution lyhyehkön mitan ja tämän myötä kunnioittamaan kauemmin olemassa olleita elämänmuotoja sekä hahmottamaan paikkaamme loputtomassa muutoksessa.

Arkinen oleminen tarkoittaa kokemuksellisesti rikasta ja ihmeellistä koko biosfäärin kohtaamista, josta ihmiselämänmuodon on yhdellä kertaa mahdotonta saada kiinni. Kommunikointipyrkimykset eroavien elämismaailmojen välillä tuottavat ymmärrystä kaikkien näkökulmien, mielipiteiden ja mieltymysten moninaisuudesta sekä niiden erilaisuuden huomioonottamisen tärkeydestä. Kaikki elämänmuodot koetaan ymmärryksenä, ainutlaatuisina ja monimutkaisina ratkaisui­na olla olemassa tässä yhteisessä maailmassa. Toiminnan ja nautinnon tavoittelun muodot huomioivat toisten elämänmuotojen yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia olla olemassa. Nyt-hetki ei tapahdu enää tulevaisuuden kustannuksella.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or drawing. There are no other markings, text, or illustrations on the page.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

Hoivan murros

Yhteisöllinen hoiva

Hoivan piiriin kuuluvat myös eläimet ja luonto

YHTEISÖKESKUKSET

Terveystenhoito on nyt korjaava - kulttuurikeskusten kautta terveyttä ennalta-ehkäisevää toimintaa.

Henkinen hyvinvointi luonnosta

Oman mielen rauhoittaminen on kansalaistaito.

Pohjautuu ekologiseen elämäntapaan

Jokaisella on paikka yhteisössä

Osatyökykyisille mielekästä tekemistä

PERUSTULOKOKEILUT

Yhteiskunnasta, jossa on tilaa vain täys-toimintakykyisille murros yhteiskuntaan, jossa kaikille on paikkansa. Kaikki saavat antaa ja osallistua kykyjensä mukaan. Institutionaalisen hoivan kulttuurista yhteisölliseen hoivaan, jossa instituutiot mahdollistavat ja tukevat.

Ekologinen elämäntapa on henkisen hyvinvoinnin perusta. Henkisyys on irroitettu instituutioista. Hoivan piiriin kuuluu myös luonto ja eläimet. Elämän pyhyyden äärelle osataan pysähtyä.

Hallinnon organisaatioiden rajat ovat poistuneet. Digitaalisuus. Yhteisökeskukset tukevat eri tavoin ihmisten arkea ja tarjoavat kuntalaisille peruspalveluita sekä tarjoavat tiloja toimintaan.

Hauraimmillakin on monimuotoisessa yhteisössä paikkansa. Tämä on itsensä selvyys ja vastavoima rasismille.

Yritystoiminnan taloudellisen voiton tavoittelusta ekologista ja sosiaalista hyvinvointia luovaan toimintaan.

Tuotteiden kestävyys. Teknologia on tavoitteen ja statuksen sijaan rengin asemassa.

Kouluissa lapset oppivat luonnossa luonnosta. Jatkuva oppiminen, uteliaisuus ja kanssaelämisen taito on arvostettua.

Ideat eivät lopu kesken ja vinkkejä sekä apua löytyy naapurien lisäksi helposti myös kauempaa verkon DIY- ja jakamisyhteisöistä.

Alustoilla järjestetään ekothoneja ja ne toimivat yrityshautomoina, joilta saa yrittäjyysneuvontaa.

**Kestävät
tuotteet**

TEKNOLOGIA ON
RENKI, EI STATUS

**Yritys-
toiminnan ja
keksimisen
murros**

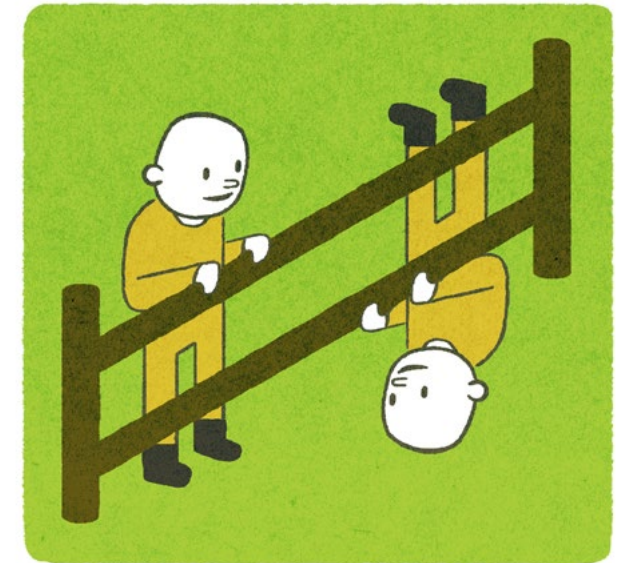
**Ideat eivät lopu
kesken**

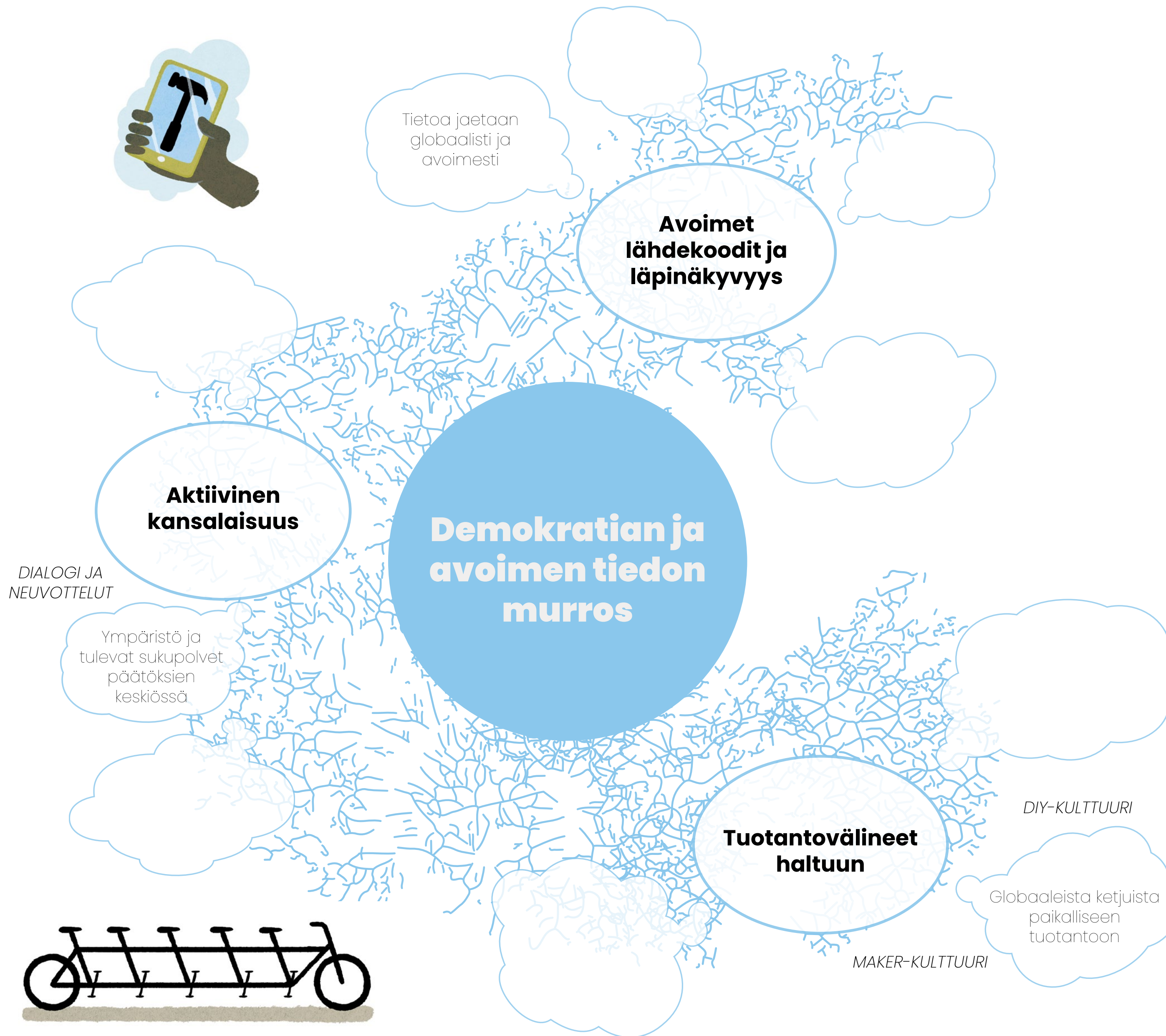
**Jatkuva
oppiminen**

JAKAMISYHTEISÖT

Yhteiskehittämis-
prosessit ovat
yrityshautomaita

Koululaisten valmiudet
mennä mukaan
yhteisöihin, joissa jaetaan
yhteisöllisesti asioita

Patenttien ja monopolien maailmasta siirrytään avoimeen lähdekoodiin ja läpinäkyvään toimintaan. Voittologiikalla ohjatusta digitalisaatiosta avoimeen ja demokraattiseen tekoälyyn. Samalla tapahtuu vuorovaikutuksen ja päätöksen tapojen murros: passiivisesta kansalaisuudesta aktiiviseen dialogiin ja neuvotteluun.

Tekoälyn algoritmit ovat avoimia ja niistä käydään demokraattista keskustelua. Ympäristön ja tulevien sukupolvien tarpeet ovat päätöksenteossa keskeinen tavoite ja normi.

Globaaleista tuotantoketjuista paikallisiin ja hajautettuihin maker-kulttuureihin ja kiertotalouteen. Käsityöläisyyden ja pajakulttuurin arvostuksen nousu, korjaaminen ja korjattavuus on normi.

Tietoa jaetaan globaalisti, jakamis-yhteisöt ja välittäminen. Yksilökeskeiset tarpeet ilmaistaan useammin itseilmaisun kuin omistamisen kautta.

Yhteisöllisyyden murros

Epätasa-arvo
nähdään
väkivaltana

Kannustamisen ja
mukaanottamisen
kulttuuri

Oppiminen on
kanssaelämisen
taitoa ja tietoa

Pirkanmaan
asukkaita kuullaan ja
he saatava osallistua

Tutkimuksen,
kansalaistoiminnan ja
päättöksenteon välisen
vuorovaikutuksen
lisääminen

TURVALLISUUDEN
TUNNE KASVAA

Luottamuksen
kasvu ihmisten
välillä

Yksilö-
keskeisyydestä
yhteisöllisyyteen

Arvostusta saa
tekemällä töitä
yhteisen
hyvinvoinnin
eteen

Tapahtuu siirtymä keskinäisen kilpailun ja syrjimyksen kulttuurista kannustamisen ja mukaanottamisen kulttuuriin. Tuntuu turvalliselta. Kaikilla on asunto, ruokaa ja perustarpeet. Ihmisten välinen epätasa-arvo nähdään väkivaltana ja siihen tarttuminen otetaan vakavasti. Pirkanmaasta halutaan tehdä kaikille turvallinen. Luottamus kasvaa ihmisten välillä.

Materiaali sen omaisuuden keräämisen sijaan ihmiset saavat sosiaalista arvostusta tekemällä töitä yhteisen hyvinvoinnin eteen.

Oppiminen on kanssaelämisen taitoa ja tietoa. Teot tukevat yhteisön hyvinvointia.

Yhteisölliset ja jaetut tilat ja resurssit. Yhdestä mallista monimuotoisuuteen. Ihmisten ja luonnon kaupungit ja kunnat. Materiaalisesti vähemmän on inhimillisesti ja sosiaalisesti rikkaampaa.

Tavaroiden ja palveluiden jakaminen on osa asuinyhteisöjen arkea. Sitä varten on kortteleissa tilat. Vähästä on tullut jakamalla paljon enemmän. Omistamisen demokratisoinnin, julkisen omistamisen ja yhteisöllisen omistamisen avulla syntyy monipuoliset jakamismahdollisuudet. Ihmiset eivät tarvitse paljon omaisuutta ja jakamisesta on tullut tavoiteltavaa ja arvostettua. Kierrätetyt tuotteet ovat arvostettuja ja cool.

Asuinalueiden sydän on yhteinen kulttuurikeskus. Superkorttelit. Vaikka arki kiinnittyy vahvasti omaan asuinympäristöön, solidaarisuus ulottuu yli rajojen yhteisöihin, joihin ollaan yhteydessä verkon välityksellä. Oma asuinalue tarjoaa elämyksiä siinä missä vaikkapa matka Kiinaan.

ASUMINEN
MAHDOLLISTAA
JAKAMISEN

Oma asuinalue
tarjoaa elämyksiä

**Asumisen
muutos**

Tiloja tavaroiden jakamiselle
asuinalueilla ja taloyhtiöissä

**Asumisen,
elämisen sekä
jakamistalouden
ja omistamisen
murros**

Jaetut resurssit

Eräily, vaeltaminen
dialogisen vertaisoppimisen
alustana

MATERIAALISESTI VÄHEMMÄN ON
INHIMILLISESTI JA SOSIAALISESTI
RIKKAAMPAA

**Yhteinen
kulttuurikeskus**

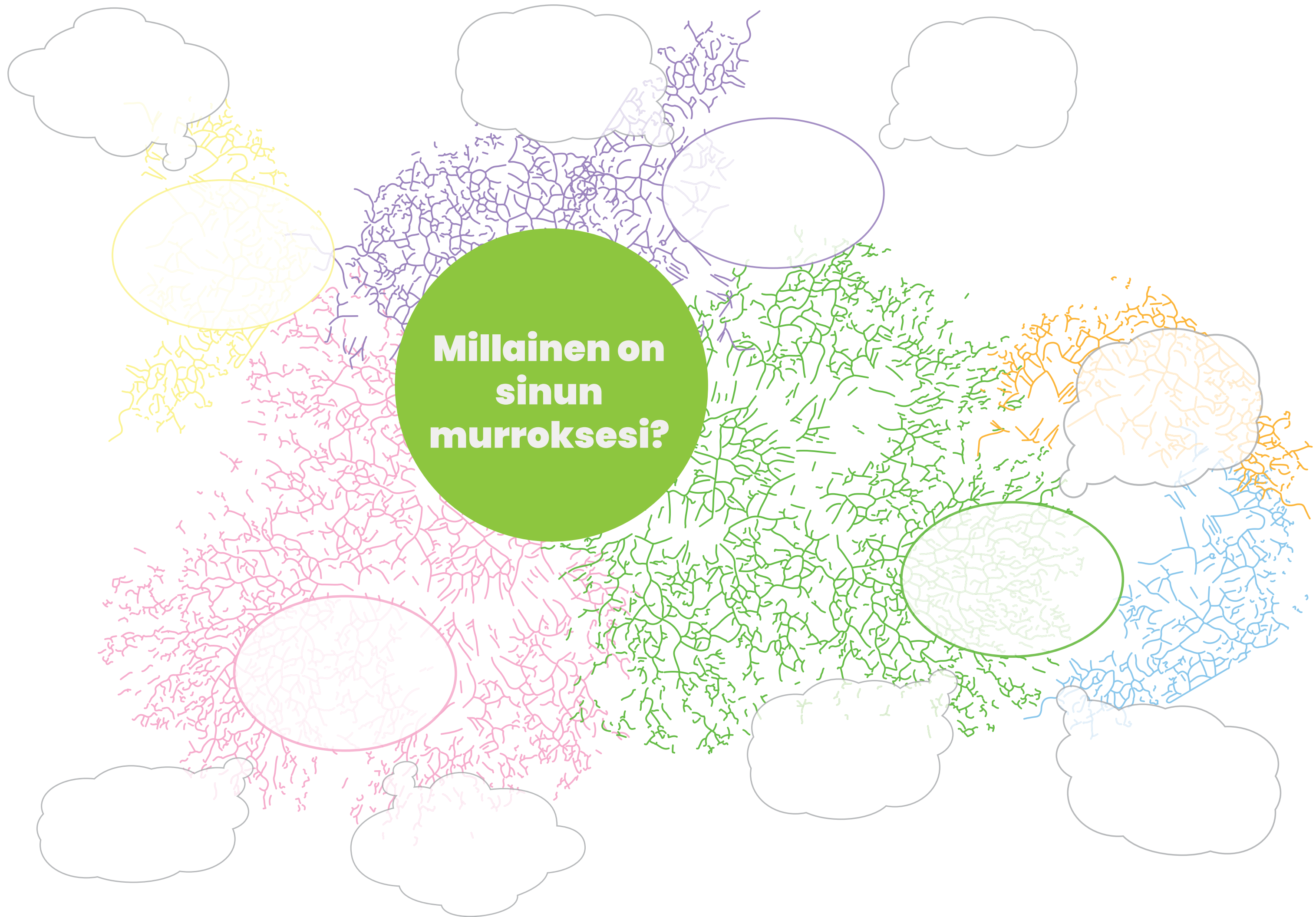
Yhteisölliset tanssit,
superkorttelijuhlat

**Kaupungit ihmisille
ja luonnolle**

SULJETUN KIERRON
KAUPUNKISYSTEEMIN
PROTOTYYPPI

**Millainen on
sinun
murroksesi?**

Ajatuksia, ideoita,

Handwriting practice lines on the left side of the page, consisting of 15 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines on the right side of the page, consisting of 15 horizontal dashed lines.

